

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sōkratus Scholastiku Kai Ermeiu Sozomenu Ekklēsiastikē Istoria

Socrates <Scholasticus>

Mogvntiae, 1677

XXV. Quomodo Macedoniani & Acaciani Antiochiae congregati, Nicaenam
fidem confirmarunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14233

νοφόροι τὰς τριβώνας ἀπέθεντο, καὶ εἰς τὸ κοινὸν
χῆμα μετήμφινοντο πέπαυτο ὃ ἀντοῖς καὶ
ὁ δὲ αἰμαλὸς δημοσίᾳ γινόμενος μολυσμός,
ὡ κατὰ κόρας Ἰππικῶν καλεχρήσαντο

Κεφ. κς.

οἱ οὐτὰ μακεδονίᾳ φρονῖτες, καὶ οἱ παρὰ ἀκάκιον ἐν ἀντιοχείᾳ
συνελθόντες, πάλιν ἐν νικαίᾳ πίσιν ἐκύρωσαν.

ΤΑ μέντοι χριστιανῶν ἔχ' ἠσύχαζεν· οἱ
γὰρ προσεσῶτες τῶν Ἰησοφικῶν προσελύ-
σεις ἐποίουν τῷ βασιλεῖ, τὴν παρ' αὐτῶ καὶ
τῆ νομιζομένων ἀντοῖς ἀντιπάλων παρρη-
σίαν ὑπαρχεῖν νομιζούσας, καὶ πρῶτοι μὲν
οἱ μακεδονίαιοι χρηματίζαντες, βιβλίον
προσφέρουσιν, ἀξιέντες ἐξωθεῖσθαι μὲν
τῶν ἐκκλησιῶν ἐδὺ τὸ ἀνόμοιον δογματίζον-
τας, ἑαυτοὺς δ' ἀντισταγέας ἦσαν ὅτι τὸ
βιβλίον τῶν δεήσεων Ἰππικῶν βασιλῆος ὁ
ἀγκύρας, σιλβανός ταρσῆ, (σωφρόνιος
πομπηπόλεως, πασινικὸς ζήνων, λεόν-
τιος κομάνων, καλλικράτης κλαυδίου πό-
λεως, θεοφίλου κασαβαλῶν τῶν δεξά-
μων) τὸ βιβλίον ὁ βασιλεὺς ἀναποκρίτως
αὐτοὺς ἀπέπεμψε μόνον ὅτι τὸ ἐφθέγγατο
ἐγὼ, ἔφη, φιλονικίαν μισῶ· ἐδὺ ὅτι ὁμοιοῦσα
προσπρόσῳτος ἀγαπῶ καὶ πῶ ταῦτα εἰς
τὰς ἀκοὰς τῆς ἄλλης δοθέντα, τὸν τόνον τῶν
φιλονικῶν ἀίρετων ἐχάυνωσθε ἑ τὸ καὶ
σκοπὸν Ἰ βασιλέως ἐγένετο καὶ γὰρ δὴ τῶν κα-
τὰ καὶ ὁ τῶν παρὰ ἀκάκιον φιλονικῶν τῶν
ἠλέγχον καὶ ὡς εἶπεν αὐτὸς πρὸς ἐδὺ καὶ ἐνίας
δοκλινόντες, φανερώς ἐπέδειξαν συνελθόν-
τες γὰρ ἐν ἀντιοχείᾳ τῆς συρείας, εἰς λόγους ἐρ-
χόμενοι μελίω, ὅς μικρὸν ἔμπροσθεν αὐτῶν
χωρεῖσθαι, τῶ ὁμοκσίῳ προσεβέβητο τὸ ὅτι
ἐποίησαν, ἐπεὶ δὴ τιμώμενον ὑπὸ τῶ βασι-
λέως ἑώρων ἐκείνῳ τότε διάγοντι κοινῇ ἐν γνό-
μη βιβλίον συντάξαντες, καθομολογῶσι τὸ
ὁμοκσίον, καὶ τὴν ἐν νικαίᾳ πίσιν κυρώσαντες,
τῷ βασιλεῖ προσκομίζουσιν ἐστὶ τὸ βιβλίον
ἐν τοῖςδε.

Τῶ εὐσεβέστατῳ καὶ θεοφιλεστάτῳ δεσποτῇ
ἡμῶν ἰουδιανῶ νικητῇ ἀνγέσῳ, ἡ τῶν ἐν ἀν-
τιοχείᾳ παρόντων Ἰππικῶν ἐκ διαφό-
ρων ἐπαρχιῶν συνέδοτος.

Τὴν ἐκκλησιαστικὴν εἰρήνην τὴν καὶ ὁμό-

A losophi pallium deponebant, & vulga-
rem habitum sumebant. Sublata item
est publica illa per victimarum sangui-
nem contaminatio, quam Juliani tem-
poribus ad nauseam usque celebra-
rant.

CAP. XXV.

Quomodo Macedoniani, & Acaciani Anti-
ochia congregati Nicenam fidem con-
firmarunt.

REs vero Christianorum neutiquam
tranquilla erant. Etenim cujusque
sectæ principes Imperatorem adibant,
sperantes singuli auctoritatem se ab illo
& licentiam adepturos, contra illos qui
adversari ipsis videbantur. Ac primo
quidem Macedoniani libellum ei offe-
runt, postulantes ut ii quidem qui diffi-
mitem patri filium assererent, pelleren-
tur Ecclesiis, ipsi vero in eorum locum
substituerentur. Hunc libellum precum
obtulerunt, Basilus Ancyrae, Silvanus
Tarsi, Sophronius Pompejopoleos, Pasi-
nicus Zenorum, Leontius Comanorum,
Callicrates Claudiopolis, Theophilus
Castabalarum Episcopi. Imperator vero
cum eorum libellum accepisset, ipsos
sine responso dimisit, hoc tantum pro-
locutus. Ego contentionem averfor:
eos vero qui concordia student, diligo
atque observo. Quæ cum ad aures reli-
quorum perlata essent, impetum eorum
qui altercari cupiebant, fregere. Atq; id
Imperatori cessit ex sententia. Tunc
etiam pervicax Acacianorum ingenium
omnibus patefactum est: qui quidem
manifeste declararunt, quantopere ad
nutum & sententiam eorum qui rerum
potiebantur, flectere se semper soliti es-
sent. Etenim apud Antiochiam Syriae
congregati, colloquium habuerunt
cum Melitio, qui paulo antea consub-
stantialis fidem amplexus, sese ab illis se-
gregaverat. Id autem propterea fece-
runt, quod illum ab Imperatore qui tum
in ea urbe morabatur, summo in pretio
haberi cernerent. Communi ergo consi-
lio consubstantialis doctrinam amplexi,
Nicenam fidem confirmarunt, & libel-
lum à se compositum obtulerunt Impe-
ratori in hæc verba.

Piissimo Deoque charissimo, Domino
nostro Joviano Victori Augusto,
Synodus Episcoporum ex variis Pro-
vinciis congregatorum Antiochiæ.
Quod Ecclesiasticam pacem atq; con-

cordiam tua primum pietas predicare A
 studuerit, nobis quoque exploratum est,
 piissime Imperator. Quod vero caput
 hujus unitatis recte sentieris non aliud ef-
 se quam formam veræ atque orthodoxæ
 fidei, neque illud ignotum est nobis.
 Quocirca ne inter illos qui doctrinam
 veritatis adulterant, esse videamur, reli-
 gioni tuæ suggerimus, nos sacrosanctæ
 synodi olim apud Nicæam congregatæ,
 fidem & suscipere & constanter retine-
 re. Si quidem vocabulum consubstan-
 tialis, quod novum quibusdam & insol-
 lens visum est, cautâ interpretatione à
 patribus est explanatum: ita ut significet
 filium ex patris substantia genitum esse,
 & similem esse patri secundum substan-
 tiam. Neque vero quasi passio aliqua in
 generatione illa inexplicabili intelliga-
 tur, aut juxta Græci sermonis usum, sub-
 stantiam nomen accipitur: sed ad sub-
 versionem ejus quod Arius de Christo
 ausus est dicere, illum scilicet ex non
 exstantibus ortum esse. Quod quidem
 etiam Anomæi isti qui nuper exorti
 sunt, longe audacius atque impudenti-
 us ad ditimendam Ecclesiæ concordiam
 asseverant. Quamobrem huic nostræ
 suggestioni adjunximus exemplum fi-
 dei olim ab Episcopis apud Nicæam
 congregatis expositæ, quam nos etiam
 amplectimur. Est autem hujusmodi.
 Credimus in unum Deum patrem om-
 nipotentem, & reliqua quæ sequuntur
 in symbolo. Meletius Antiochiæ Epi-
 scopus obtuli, consentiens supralcriptis,
 Eusebius Samosatensis. Evagrius Sice-
 lorum. Uranius Apamææ. Zoilus La-
 rissæ. Acacius Cæsareæ. Antipater
 Rhosi. Abramius Urimorum. Ariston-
 nicus Seleuciæ ad Belum. Barlame-
 nus Pergami. Uranius Melitinæ. Ma-
 gnus Chalcedonis. Eutychius Eleuthe-
 ropolis. Ilacoces Armeniæ majoris.
 Titus Bostræ. Petrus Sipporum. Pela-
 gius Laodicææ. Arabianus Antri. Pifo
 Adanorum per Lamydriorem presby-
 terum. Sabinianus Zeugmatis. Atha-
 nasius Ancyræ per Orfitum & Actium
 presbyteros. Ireneo Gazæ. Pifo Au-
 gustæ. Patricius Palti per Lamyriorem
 presbyterum. Anatolius Berceæ. Theo-
 timus Arabum. Lucianus Arcenus. Hunc
 libellum in Sabini libro qui Collectio
 gestorum synodaliū inscribitur, rela-
 tum invenimus. Cæterum Imperator id
 sibi proposuerat, ut dissidentium jurgia
 blanditiis & leni verborum persuas-

νοιαν, ὅπ σὲ κ' ἐπὶ πρῶτῃ πρῆσβυτέρῳ ἐπαύδασεν
 εὐσεβείᾳ, εὐίσμεν ἑαυτοῖσι, θεοφιλέσσι βασι-
 λεύσιν, ὅπ ἡ κεφαλαίον τ' τοιαύτης ἐνόησας, ἡ ἀ-
 ληθῆς κ' ὀρθοδόξου πίστεως καλῶς ὑποείλησας
 τὸν χαρακτῆρα, ἔδ' ἐ τῆτο ἀγνοῶμεν ἵνα μὴ
 τοῖν μὴ τῶν πατρῶν χαρασσόντων τὸ δόγμα τ'
 ἀληθείας τελέχθαι νομιζόμεθα, ἀναφερομένη
 τῆ σὴ ἐυλαβείᾳ, ὅπ τ' ἀγίας συνόδου τῆς ἐν
 καίᾳ πάλαι πρῶτερον συκροθηθείσης τῆν πί-
 κ' ἀποδέχομεθα, κ' κατέχομεν, ὅπ ὅτε κ' ἐπι-
 δοκῶν ἐν αὐτῇ ξενον ποῖν ὄνομα, τὸ ὅμοιο
 φασί, ἀσφαλῆς τελέχθη πατρῶν πα-
 σιν ἐρμηνείας σημαίνουσης ὅπ ἐν τ' ἐπίστας
 πατέρους ὁ γὸς ἐχρησθη, κ' ὅπ ὅμοιο καὶ ἐπί-
 τῶ πατρῶν ἔτε ὡς πατρῶν πρὸς ἐπὶ τῆν ἀρρη-
 χήνησιν ἑπινομήσας ἔτε καὶ ἄτινα χεῖρ ἑπι-
 ληνικὴν λαμβάνει) τοῖς πατρῶσι τὸ ὄνομα
 ἐπίστας εἰς ἀνατροπὴν ὅ ὅ ἔξ ἐκ ὄντων, πρὸς
 χεῖρ ἀσεβῶς τολμηθεί) πατρῶν ὅ δὲ
 πρὸς ἐοῖν ἑπινομήσας ἀνόμοιοι, ἔτι τ'
 σύτερον κ' τολμηρότερον ἐπὶ λῦμη τ' ἐπι-
 σιαστικῆς ὁμοιοίας ἀναχρηστικῶς παρρησια-
 ται) διὸ συνέλαξασθε τῆ δ' ἐπὶ τῆ ἀναφ-
 ἑ τὸ ἀνήγαγον τ' πίστεως τ' ἐν νικαίᾳ τῶν
 συκροθηθέντων ἑπισκόπων ἐκλήθεισης, ἡν τ'
 ἑ ἀγαπῶμεν, ἡπὶ ἐπὶ πιστεύομεν εἰς ἕνα θε-
 πατέρα παντοκράτορα, κ' τὰ λοιπὰ ὅμοιο
 ματος πλήρης μελίτιος ἐπίσκοπος ἀνιοχί-
 ἑ δ' ὡκα συναῶν τοῖς πατρῶν ἐπινομήσας
 εἰος σαμοσάτων, ἐυάελιος σικελῶν, ἐπι-
 ἀπαμείας, ζώιλος λαρίσων, ἀκάκιος κα-
 ρείας, ἀντίπατρος ῥώσας, ἀεράμιος ἐπι-
 ἀριστόνικος σελδικοβήλας, βαρλαμῆνος ἐπι-
 με, ἐράμιος μελιτινῆς, μάγνος χαλκηδόνος
 ἐπὶ ἑλίχιος ἐλθεροπόλεως, ἰσακόνιος δερβι-
 μεγάλης, τίτ) βόσρων, πέτρος σίππων, πε-
 λάγι) λαοδικείας, ἀραβιανὸς ἀντρῶν, πῖφο
 ἀδάνων διὰ λαμυρίων) πρῆσβυτέρων, ἐπι-
 βινιανὸς ζεύγματι), ἀθανάσι) ἀγκυ-
 διὰ ὀρφίτων κ' ἀετίων πρῆσβυτέρων, εἰς ἐπι-
 γάζης, πίσων ἀνγύσσης, πατρῶν) πῖφο
 διὰ λαμυρίων) πρῆσβυτέρων, ἀναδολέ-
 βερρίων, θεότιμι) ἀραβίων, λεκκιανὸς ἀν-
 τῆτο μῆν δὴ τὸ βιβλίον τῆ σωμαγωγῆ τ'
 σμοδικῶν Καδίνης γεγραμμένον ἐυρίκαται
 ὁ μῆρτοι βασιλεὺς πρῆσβυτέρων εἶχε, κ' ἡ
 κείᾳ κ' πειθοῖ τῶν διεσῶτων τῆν φῶν

νεκίαν ἐκκόψαι, φήσας μηδὲν ὀχληρὸς τῷ ἄ
 ὅπως ἐν πιστοῦσι ἔσειε ἀγαπήσειν ἢ καὶ
 ὑπερμύσειεν τὰς δόξας τῆς ἐνώσει τὸ ἐκκλη-
 σίας παρέξοντα ταῦτα ἢ ἔτις αὐτὸν προ-
 ξαίη, θεμιστὸς Φησὶν ὁ φιλόσοφος Ἰσα-
 κικόν γὰρ λόγον εἰς αὐτὸν διελθὼν, θαυμάζει
 τὸν βασιλέα, ὡς τὸ ἐφείναμ θρησκείαν ὡς ἕκα-
 σοι βέλον, νικήσαντα τῶν κολάκων τὰς προ-
 πτείας καὶ διασῶν πάντων γελοῖως ἐφί, ἐλεγ-
 χεὶς αὐτὸς ἀλεργίδα, εἰ θεὸν θεραπεύον-
 τας, μηδὲν τε διαφέρειν αὐτὰς εὐερίπτε, νὺν
 μὲν ἔπι τὰ δὲ νὺν ἢ εἰς τὸναντὸν τὰ ρεύματα
 μεταβάλλουσι.

A fione extingueret: aiebatque se nemini
 omnino qualicumque fidei esset, mole-
 stiam exhibiturum: eos tamen præ cæte-
 ris amaturum atq; in pretio habiturum,
 qui reparandæ in Ecclesia pacis aucto-
 res ac duces se præberent. Atque hæc
 ita ab illo gesta esse testatur etiam The-
 mistius Philosophus, Nam in oratione
 quam de illius Consulatu scripsit, Impe-
 ratorem magnis effert laudibus, ob id
 quod concessa cuique libera facultate
 colendi numinis prout vellent, adulato-
 rum mores compresserit. Quos qui-
 dem facete perstringens, ait experi-
 mento cognitum esse, illos non Deum
 sed purpuram colere: planeque similes
 esse Euripo, qui modo in hanc, modo in
 B illam partem fertur.

Κεφ. κς΄.

Περὶ τῆς τελευταίας ἰουλιανῆς βασιλείας.

Ὅτῳ μὲν ἐν ὀβασιλεύς τότε τὴν ὀρμὴν
 τῶν ἐρεχλεῖν προαιρεθῶν ἐπέχειν
 ἢ τὰ χεῖρα τῆς ἀνισοκείας ἀναχωρήσας, τὴν
 ταρσόν τε καὶ λαβῶν τὴν κιλικίας, ἐκεί τὸ ἰε-
 λιανοσώμα ἐθαψέ καὶ πάντα ἔπι τῆ κηδεία
 τὰ νόμιμα πληρώσας, ὑπαίος τε ἀναγορεύε-
 ται καὶ αὐτὸς ἔπι τὴν κωνσταντινέπολιν δια-
 βαίνων παρδάζων, ἐν χωρίῳ πρὸ τῆς ἀγορῆς,
 ὃ προσηνομία δαδάστω, μεθόριον δὲ ἐστὶ
 τὸ γαλατίας καὶ βιθυνίας, ἐνθα καὶ θεμιστὸς
 ὁ φιλόσοφος ὑπὸ τῶν ἄλλων συγκλητικῶν ἀ-
 παντήσας, τὸν Ἰσακικόν ἐπὶ αὐτῶ διεξῆλθε
 λόγον, ὃν ὑσερον καὶ ἐν κωνσταντίνε πόλει ἐπὶ
 πλῆθος ἐπεδείξατο, ἀλλ' ἐντυχῶς τὰ ρω-
 μαίων ἐπείαξεν ἀν, τὰ δημοσία καὶ τὰ ἐκ-
 τῶν ἐκκλησιῶν, ἔτις ἀγαθὸ βασιλέως ἐντυ-
 χήσαντα, εἰ μὴ αὐφινίδου ἐπιγρόμμος θά-
 νάσας, τὸν τοιαῦτον ἀνδρα τῶν πραγμάτων
 ἀφείλετο ἐν γὰρ τῷ προρηθέντι χωρίῳ, χει-
 μῖνος ἄρα πρὸ τῆ ἐμφραξείως νοσήματι συχε-
 θείς τελευτήσεν, ἐν Ἰουλίῳ τῆ αὐτῆ καὶ βα-
 ρωνιανῆ τῆ ὑπὸ αὐτῆ, τῆ ἐπτακαίδεκατῆ τῆ
 φεβρουαρίου μηνὸς βασιλεύσας μῆνας
 ἐπτα, ζήσας ἔτη περικονηταετία. παρὲν ἢ ἢ
 βίβλος χρόνον ἐτῶν δύο, μηνῶν πέντε.

CAPUT XXVI.

De Ioviani Imperatoris obitu.

A D hunc modum Imperator impe-
 tum eorum qui contentionibus
 studebant, tunc temporis compescuit.
 Statimq; Antiochiâ digressus, cum Tar-
 sum Ciliciæ venisset, corpus Juliani se-
 pulturæ mandavit: peractaque exequia-
 rum ejus solennitate, Consul renuntia-
 tur. Inde Constantinopolim conten-
 dens, venit ad locum quendam cui no-
 men est Dadastana, in finibus Galatiæ &
 Bythiniæ situm. Ibi Themistius Philoso-
 phus cum aliis Senatorii ordinis viris
 obviam ei progressus, orationem Con-
 sularum coram illo recitavit, quam ite-
 rum postea Constantinopoli coram po-
 pulo pronuntiavit. Ac profecto res
 Romanæ tam civiles quam Ecclesiasti-
 cæ, utpote optimum Principem nactæ
 ad summam felicitatem perventuræ e-
 rant, nisi repentina mors talem virum
 reipublicæ subtraxisset. Nam in loco
 superius memorato, hyems tempore ob-
 structionis morbo correptus, excessit è
 D vita, Consulatu suo & Varroniani filii,
 die xij. Kalendas Martii: cum regnasset
 menses septem, vixisset vero annos tres
 ac triginta. Porro hic liber completi-
 tur res gestas spatii biennii & mensium
 quinque.